

**Fingrene
i historien**

**Film skal
tiltrække mænd
til trædrejning**

**Der skal nyt til
indimellem**

**TEMA:
Håndværk
som kulturarv**

LEDER:

TILSTEDEVÆRELSE frem for tiltideværelse

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Den Nationale Sundhedsprofil fra 2017, som udarbejdes af Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed, viser, at 31,9 pct. af de adspurgte unge i alderen 16-24 år giver udtryk for, at de har et højt stressniveau. Samtidig viser rapporten at 9,4 pct. af de 16-24-årige er uønsket alene (i betydningen at de hellere ville have været i selskab med andre). Gennemsnittet på tværs af alder og køn, er til sammenligning på 25,1 pct. for dem med højt stressniveau og nede på 6,3 pct. i forhold til dem, der er uønsket alene.

I Fora arbejder vi på at tiltrække yngre mennesker til aftenkolen. Det har en del af vores foreninger også succes med, og når jeg ser på ovenstående tal, giver det endnu mere mening at byde unge inden for i et rum, hvor læring og kreativitet mødes, og hvor der er fokus på fællesskab. At præsentere dem for et rum, hvor det er tilladt "at fejle", og hvor de ikke bliver bedømt, som de bliver i så mange andre

situationer i deres hverdag. De vokser op i et samfund og i en tid, hvor mulighederne er mange, men hvor fokus ofte er på, hvad de kan, og ikke så meget på hvem de er. Den lokale forening kan være alternativet til den tiltideværelse, de unges liv er præget af - til dels på grund af sociale medier - og tilbyde os som et sted, hvor tilstedeværelse, nærvær og fysiske fællesskaber er i fokus. Hvor de - sammen med andre - kan dyrke en passion, som ikke vurderes med tal og effektmålinger, men hvor selve læringsprocessen, samarbejdet omkring en aktivitet og samtalen med andre er i centrum. Vi kan være stedet, hvor det unge menneske har mulighed for at indgå i en sammenhæng, hvor vi sammen bliver til nogen, mens vi gør noget. ■

Fora
Gammel Kongevej 39G
1610 København V
Telefon 3393 0096
www.fora.dk
info@fora.dk

Forsidefoto er fra Aktiv Historie, Odense.
Taget af Helge Halvas Jensen.

Redaktion
Bernhard Trier Frederiksen,
ansvarshavende
Louise Albers, redaktør

Kommunikationsudvalg
Anna Kolind,
formand for kommunikationsudvalget
Palle Vinther, FO-Aarhus
Flemming Christensen,
Holbo Herred Væverforening
Iben Warburg, Midtfyns Husflid
Karen Maigaard, formand for Fora

Layout
Iben Warburg
Oprindelig idé af Claus Lillerup

Tryk
Clausen Grafisk

Oplag
1.000

Alle kan indsende relevante indlæg til medlemsbladet. Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopfordrede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis Foras. Fotos er Foras egne, medmindre andet er angivet

Eftertryk tilladt med tydelig kildeangivelse

Næste deadline
1. november 2018

5041 Tryksag 0513

2 Tilstedeværelse frem for tiltideværelse

LEDER af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Tema:
Håndværk som kulturarv

4 Fingrene i historien

PORTRÆT: Hos Aktiv Historie brænder de for at holde liv i de traditionelle håndværk.

8 VOXPOP: Hvad kan lokke dig ind i aftenskolen?

Vi har spurgt seks danskere, hvilket kursus de ville tilmelde sig, hvis de skulle starte på aftenskole i dag.

10 Film skal tiltrække mænd til trædrejning

Fora har lavet tre små videoer, som skal sælge trædrejning til mænd i 40'erne.

12 Den levende kultur

Fora har fået den danske husflidstradition med i fortællingen over den immaterielle kulturarv.

13 Kniplingsfestival med internationalt format

Knipling har sin egen festival i Tønder og tiltrækker tusinder af gæster og besøgende fra hele verden.

14 Ildsjælenes Hus i Hjørring

STOLTLED: Håndværkernes Hus i Hjørring er stolte af at kunne være med til at bevare viden om de gamle håndværk og at kunne dele den.

16 Unge samlet om kreative håndværk

BERETNING: For første gang blev der afholdt Nordic Craft Camp for Youth hvor 50 unge fra Norden var samlet på ungdomshusflidslejr i Norge.

18 Nordic Craft Week

En uge i september hvor nordiske håndværksforeninger var med til at udbrede kendskabet til det nordiske håndværk.

19 Kreative Dage

ANNONCE

20 Der skal nyt til indimellem

INTERVIEW: Hos Midt fyns Husflid har de skiftet formand og det er til gavn for foreningen.

22 Fra Nykøbing F. Aftenskoler til Fora Fritid

Aftenskolen har efter 50 år fået nyt navn, men ideen og ønsket har været undervejs længe.

22 Stort&Småt / kalender

24 Det mangfoldige aftenskolelandskabs styrker og udfordringer

KLUMME af Malene Thøgersen, analytiker for Videncenter for Folkeoplysning.

FÅ HISTORIEN I FINGRENE

Hos Aktiv Historie på Fyn sørger de for, at folk får historien i fingrene og afholder kurser, der holder liv i traditionelle håndværk.

Tekst af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora. Foto af Helge Halvas Jensen.

Mange af Foras foreninger udbyder kurser og aktiviteter inden for traditionelle håndværk, men hos Aktiv Historie, som er en lille forening i Odense, tilbydes der kurser i helt gamle håndværkstraditioner med rod i jernalderen. Bødkerarbejde, dragtsyning, nålebinding og punsling er nogle af de kurser, der tilbydes hos foreningen. Aktiv Histories kurser afholdes, helt i stil med fagenes historiske indhold, i lokaler stillet til rådighed af Jernalderlandsbyen, som foreningen har et tæt samarbejde med.

”Det giver vores kurser noget ekstra, at vi kan afholde dem i Jernalderlandsbyen. Vi har kurser i mange fag lige fra madlavning til smedning, og det hele foregår så vidt muligt, som det foregik dengang. Når man skal lave mad i et jernalderhus, så tager det tid at lave mad. Det er ikke det moderne Ny Nordisk, men gammelt nordisk køkken,” fortæller Helge Halvas Jensen, som er skoleleder i foreningen.

”Vi tænder bål. Vi koger suppe i lerkrukker, steger en steg over bålet, bager boller eller laver fladbrød. Vores undervisere er gode til at tage folk under armen og finde spiseligt ukrudt i Jernalderlandsbyen eller området omkring, så det bliver så autentisk som muligt. Det kan for eksempel være, de finder bærresnerrer – de der runde kugler, der sidder fast på ens tøj – der kan man spise de grønne stængler, de små kugler sidder på, og de smager fantastisk,” fortæller skolelederen begejstret.

Få historien i fingrene

Hos Aktiv Historie er det vigtigt, at vores historie og vores kulturarv ikke kun er noget, vi kan læse om, men også er noget, vi har mulighed for at få fingrene i og opleve historien ved at føle, høre og lugte til den.

”Et af vores slogans er: ”Få historien i fingrene”, for det er jo det, man kan hos os. Rigtig meget af det, vi gør, var aktivt indtil for bare 40-50 år siden i Danmark. Og tidligere end det var der en smed i hver landsby, men i dag er de alle væk. Det er jo en udvikling, der er gået forholdsvis hurtigt. Hvis man vil prøve ikke bare at høre om det, der har været, men gerne vil prøve det på egen krop, så gælder det om at få historien i fingrene, og det er det, vi tilbyder. Når jeg møder arkæologer, så driller jeg tit med at sige: I får fingrene i historien, men vi får historien i fingrene,” griner Helge Halvas Jensen.

Bevarelsen af traditionelle håndværk er også et personligt projekt for den 66-årige skoleleder, som bare i sin egen levetid kan se, hvordan udviklingen har påvirket måden, vi arbejder med og betragter håndværk på.

”Jeg er selv ud af en håndværkerfamilie, og jeg kan se, at meget af det håndværk, der tidligere sås over det hele, er væk i dag. Vi producerer ved hjælp af andre værktøjer og med andre teknikker. En håndværker i dag har svært ved at reparere noget en håndværker har lavet for mange år siden, fordi de ikke længere har de samme kundskaber. Jeg er med i en vikingesmedegruppe, og her sidder vi en gang imellem og kigger på noget håndværk, som de kunne lave for 1500 år siden, som er meget flotte og mere spændende at lave, end det de kunne for 1000 år siden. Det er ikke noget nyt, at det går sådan. Når der kommer nye værktøjer og nye materialer til, så bruger man jo det, og så bliver de gamle teknikker glemt. Det skete dengang, og det sker stadigvæk,” fortæller Helge Halvas Jensen.

Han mener ikke, vi er særligt gode til at holde fast i håndværkstraditionerne i Danmark, og derfor er foreningskurser og overlevering af teknikker og kulturarv vigtig.

”I Norge og Sverige er de bedre til denne bevarelse. Herhjemme har vi været mere fremme i skoene og har været hurtigere til at smide væk og købe i Netto for eksempel træskeer og andet som er fremstillet langt herfra. Vi farer løs på det nyeste. Vores nordiske naboer er mere stolte af deres traditioner og bedre til at værne om dem. Her kan foreninger med fokus på håndværkstraditioner gøre noget for at udbrede kendskabet og give kundskaberne,” fortæller Helge Halvas Jensen.

Aktiv historie vil gerne bevare og udbrede kendskab til håndværk. Det er foreningens hovedfokus, men at gøre det autentisk er ikke lige nemt, fordi materialerne ikke helt er de samme, og fordi der også er miljøhensyn at tage i dag.

”Vi vil gerne gøre det på en ordentlig måde, så det vi får formidlet rent faktisk er noget, som nogen i virkeligheden har gjort, og vise at de gjorde det på den her måde. Det er det rigtige håndværk, vi forsøger at formidle. Vi bruger genbrugsjern, når vi arbejder, og vi benytter os af trækul, som er forholdsvis CO2-neutralt. Til løbbinding bliver det sværere og sværere at få langt nok rughalm, for de bruger jo alle sammen stråforkorter i dag i deres landbrug. Det udfordrer os derfor nogle gange at finde de materialer, vi skal bruge. Især sådan noget som rughalm. Der står jo ikke en tre-fire kvadratmeter noget sted til os,” fastslår Helge Halvas Jensen.

Undervisere med høj faglighed

Aktiv Historie er en aftenskole med nichefag, og underviserne skal have et højt fagligt niveau for at kunne undervise i foreningen.

”Vi lægger vægt på, at underviseren kan sit emne og kan finde ud af at formidle. Derfor er det også sådan, at når vi finder gode undervisere, så holder vi fast i dem. Det er vigtigt, når vi gerne vil tilbyde kurser med høj faglighed inden for et helt specifikt område,” fortæller Helge Halvas Jensen.

Normalt har holdene i Aktiv Historie ikke over 12 kursister, og typisk er der otte-ti stykker, for ellers er det ikke muligt at nå rundt til alle kursisterne på et hold.

”Det er håndværksfag, hvor folk sidder og arbejder, og hvis man skal kunne nå hele vejen rundt som underviser, så skal der ikke være flere på holdet, end at de alle kan få hjælp. Vi ville da gerne have to undervisere på, men så er det ikke til at betale for kursisterne. Det ville også kræve, at vi havde to undervisere som begge kan det, de skal kunne og i øvrigt så kan sammen,” understreger Helge Halvas Jensen.

Kursisterne kommer typisk ikke fra Odense, selvom foreningen har hjemme her, for de dygtige undervisere og de smalle fag, tiltrækker folk med interesse i at få historien i fingrene fra nær og fjern.

”Vi har holdt kurser med en otte ti stykker, hvor kun to var fra Odense. Folk kommer fra Aarhus, Aalborg, Bornholm og vi har haft en kursist fra Polen. Vores kursister viser en bred palette af hele Danmark. Vi havde også et kursus i glasperler, hvor der kom kursister fra Stockholm og et par fra det sydengelske. Der tiltrak underviseren,” siger Helge Halvas Jensen.

Ligesom kursisterne kommer fra mange forskellige steder i Danmark og uden for de danske grænser, er aldersspredningen også stor blandt foreningens kursister.

”Vi har de 10-årige som de yngste, men så er de der som regel sammen med deres forældre. Når de er omkring 15-16 år, så kan de godt være der alene. Vi har også kurser, hvor bedstemor kommer med sine børn og børnebørn, men det er heller ikke usædvanligt, at der er unge mennesker tilmeldt et kursus. Vi har en god spredning på alderen. Der kommer også en del med deres halvvoxne børn, og det er jo også en god måde at være sammen med sine forældre og med sine børn. Vi kan dog se, at vores kursister i alderen 40-50 år er dem, vi har flest af,” fortæller Helge Halvas Jensen.

Snakken og samværet

Aktiv Historie har omkring 150 kursustimer på et år fordelt på 12 hold. Foreningens overskuelige antal kurser gør det nemmere at skabe hygge på de kurser, der er.

”Jeg synes, vi har nogle rigtig hyggelige kurser, hvor folk også får hjemmebagt kage - og det er selvfølgelig altid skolelederen, der skal bage dem.” Helge griner og fortsætter: ”Jeg er faktisk ikke god til at bage kager, men jeg gør det, for der SKAL være kage. Jeg har heller ikke et stort kage-repertoire, så jeg håber ikke, folk kommer her for tit. Det er en tradition, jeg overtog efter stifteren af foreningen Christine Greisen. Der skulle altid være kage. Vi har heller ikke flere kurser, end at det er til at overkomme.”

Udover at få lært et håndværk, blive introduceret til en ny teknik eller stifte bekendtskab med et nyt element inden for et fag, man allerede kender, er der også meget socialt i at gå på et kursus.

”I og med at man sidder og arbejder sammen, så går snakken lystigt. På nogle af kurserne som for eksempel nålebinding, der er de koncentrerede alle sammen og stille. En halv time efter kommer der kaffe og kage på bordet, og så går snakken om alt muligt. Så kan man pludselig se, hvordan både det sociale,

og det der handler om teknik forenes. Der er jo det ved det, at snakken kommer til at gå helt af sig selv, når man sidder med noget i hænderne, for så hjælper man hinanden, og ind imellem kommer samtaleemnerne langt ud over, hvad kurset drejer sig om. Folk der ikke kender hinanden, som beriger hinanden med historier om, hvad der sker i deres liv, hvad de synes om noget bestemt, eller hvad de laver. Det er rigtig spændende. Det er det sociale element, og det er folkeoplysende,” fortæller Helge Halvas Jensen.

Foreningen er meget bevidst om, at pauserne, kaffen og kagen er vigtig for, at folk har et godt kursus, og gør meget for at styrke det sociale.

”Vi er en forening, hvor vi først og fremmest brænder for at formidle vores håndværk. Vi vil frygtlig gerne have, at folk kommer for at få lært det, de skal lære, men også får det sociale med og får en god oplevelse. Det er en del af ethvert aftenskolekursus. Vi ved, at pauserne næsten altid er lige så vigtige som kursets indhold. Alt det der sker over kaffen, skal man ikke undervurdere,” fastslår Helge Halvas Jensen.

Derfor er der altid ordentlige pauseforhold, hvor folk kan gå lidt rundt i Jernalderlandsbyen og strække benene og tale sammen.

”Hvis der er et kursus, hvor der er en hel del, der overnatter, er der ofte rødvin og bålmad om aftenen. Det er dejligt, og så er vi selvfølgelig ude over det, kurset egentlig handler om, men begge dele er vigtige. Når vi afholder weekendkurser, så er der også et åbent shelter, man kan leje for 40 kr. for en nat i Jernalderlandsbyen. Har man ordentligt sovegrej, og er man ikke bange for at sove udenfor, så har man mulighed for at benytte sig af det. Så vågner man om morgenen og ser ud over Ådalen. Det fås altså ikke bedre,” slutter skolelederen og smiler. ■

FAKTA

Facebook til markedsføring

Aktiv historie har både en Facebookside og hjemmeside, og Facebook er et medie foreningen bruger flittigt i markedsføringen af kurser. Foreningens Facebookside har omkring 700 følgere. Se mere på: <https://www.facebook.com/aktivhistorie>

UKULELE

TRÆDREJNING

KENDTE STEMME

KULTURHISTORIE

SKIGYMNAS

VÆVEKURSER

HOT YOGA

HVAD KUNNE LOKKE DIG

I aftenskolen kan man gå til et væld af ting. Vi har spurgt seks danskere om at gå til, og hvad der har betydning for, at de vil tilmelde sig et kursus.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent for Fora. Privatfotos

Navn: Henrik Jøhnk Hess
Bopæl: København Ø
Alder: 30 år
Fritidsinteresser: Floorball og trommer.
Beskæftigelse: Dispatcher (ambulancekoodinator)

Har du nogensinde gået på aftenskole?

Jeg gik til spansk af to omgange for cirka fem år siden på Frederiksberg. Det var både hyggeligt og lærerigt, men jeg stoppede, da jeg både flyttede bopæl og arbejdsplads.

Hvilket aftenskolekursus vil du gerne gå på i dag?

Jeg kunne rigtig godt tænke mig at gå til spansk igen... eller tysk! Eller sang, eller et funky madlavningskursus.

Hvad skal der til, for at du ville tilmelde dig det kursus?

Så skulle det ligge på en dag og et tidspunkt, hvor det var meget bejligt. Og det måtte heller ikke være alt for tidskrævende/besværligt at komme derhen. Det betyder også meget, at underviseren er dygtig og inspirerende.

SPANSK

Navn: Katrine Faxø Nannestad
Bopæl: Odense
Alder: 28 år
Fritidsinteresse: Strikning og yoga
Beskæftigelse: Ledig

Har du gået på et aftenskolekursus før?

Nej

Hvis du skulle gå på aftenskole i dag, hvad ville du så gå til?

Enten noget hvor man kan strikke eller dyrke yoga, men der er egentlig mange ting, der kunne være hyggelige at lære: Fx. begynderprog, keramik, tegning, kor-sang. Generelt ting som er hyggelige at lave i grupper.

Hvad skulle der så til for, at du tilmeldte dig det kursus?

Prisen ville være afgørende for mig. Det må helst ikke blive for dyrt og måske kunne jeg motiveres ved at melde mig til sammen med en veninde. Så er det lidt lettere at komme afsted.

ELBAS

AEROBIC

ØLBRYGNING

Navn: Søren Ottesen Nielsen
Bopæl: Brande
Alder: 45 år
Beskæftigelse: Projekt- og Afdelingsleder hos MT Gulve og Gardiner i Grindsted.

Fritidsinteresser: Gymnastikinstruktør og at følge med i og bakke op om lokale aktiviteter og arrangementer.

Har du gået på et aftenskolekursus før?

Jeg har deltaget i trædrejning i Kibæk tilbage i vinteren 1997/98. Det var mest, fordi jeg gerne ville lære at dreje et sæt skakbrikker til et skakbord, som jeg lavede i 10. klasse. Det mundede da også ud i et større antal drejede skåle, lysestager og en enkel lampefod. Jeg fik lokket en af mine gode kammerater Berthel Vestergård med, og det var faktisk rigtig hyggeligt, selvom de andre deltagere var 50+

Hvis du skulle gå på aftenskole i dag, hvad ville du så gå til?

Hvis jeg skulle tilmelde mig et aftenskolehold i dag, tænker jeg, at det skulle være noget kreativt. Måske et madhold for mænd, men det er vist et klassisk svar.

Hvad skulle der så til for, at du tilmeldte dig det kursus?

Som lokkemiddel skal det nok være en kollega eller kammerat, som skulle hive mig med.

MOR

CALLANETICS

GOTVEDGYMNASTIK

SUNDHED OG KOST

STIK

FOREDRAGSKALENDER

VINFOREDRAG

KREATIV PÅ BARSEL

TRÆNING I VAND

GÅ IND I AFTENSKOLEN?

...e, der ikke går til noget i aftensskolen, hvad de godt kunne tænke sig

LIVSSTIL OG PSYKOLOGI

AKTIEKURSER

Navn: Mette Ejsing
Bopæl: Nibe
Alder: 39 år
Fritidsinteresser: Elsker have, mad og min familie.
Beskæftigelse: Kok

Har du nogensinde gået på aftensskole?
Jeg har engang gået til yoga på en aftensskole i Aalborg. For ca. 10 år siden.

Hvis du skulle tilmelde dig et aftensskolekursus i dag, hvad skulle det så være? Og hvad er vigtigt, for at det er muligt for dig?
Hvis jeg skulle gå på aftensskole i dag, skulle det være noget med psykologi eller mindfulness. Her er tidspunktet vigtigst for mig.

CROQUIS

Navn: Michael Skov
Bopæl: Kerteminde
Alder: 41 år
Beskæftigelse: Sælger
Fritidsinteresser: Ombygningsprojekter i vores hus, styrketræning, løb

Har du gået på et aftensskolekursus før?
Jeg har tidligere gået til spansk på begynderniveau.

Hvis du skulle gå på aftensskole i dag, hvad ville du så gå til?
Sprogundervisning eller et aktiekursus.

Hvad skulle der så til for, at du tilmeldte dig det kursus?
Det skulle være tæt på min bopæl. Og ikke koste mere end 400- 500 kr./ sæson, og så skulle det gerne være om aftenen, så det hænger sammen med arbejds- og familieliv – for eksempel mellem 17-21.

Navn: Randi Hansen
Bopæl: Vanløse, København
Alder: 55 år
Fritidsinteresse: Camping, scrapbooking og kortlavning.
Beskæftigelse: Pt ledig

Har du gået på et aftensskolekursus før?
Ja i 1978 i latin. I medio 80'erne til syning.

Hvis du skulle gå på aftensskole i dag, hvad ville du så gå til?
Engelsk

Hvad skulle der så til for, at du tilmeldte dig det kursus?
Er ved at få afdækket mit niveau, og synes jeg, mit engelskniveau er for lavt, melder jeg mig, så jeg kan blive bedre.

” ENGLISK

GENFOREDRAG

MUSIKTEORI

DET SØDE KØKKEN

MINDFUL YOGA

PILEFLET

MAD FRA ASIEN

BULLET JOURNALING

KERAMIK

LÆDERARBEJDE

MAVE-BALLER-LÅR

Film skal tiltrække mænd til trædrejning

Fora har i samarbejde med Kværndrup Husflidsforening, Alle sø Husflid og Nyborg Husflid lavet en række små videoer, der viser, hvordan det foregår, hvis man selv gerne vil lære at lave noget i træ. Samtidig er det en præsentation af værkstedsfaciliteter.

Af Lotte Helle, kursuskonsulent i Fora og Marlene Berth Nielsen, udviklingskonsulent i Fora.

I de senere år har kvinderne i højere grad genopdaget flere af de klassiske tekstile håndarbejdsformer og er begyndt at eksperimentere med dem i forskellige kreative fællesskaber. Det har haft en positivt afsmittende effekt på foreninger med fokus på tekstile håndværk, hvor man så småt har fået nye brugere i alderen 20+. Desværre har denne udvikling ikke haft nogen effekt på tilgangen af mandlige medlemmer eller kursister i samme aldersgruppe.

Fora rider med på "gør-det-selv-bølgen"

Gør-det-selv eller DIY-bølgen er over os, og der er efterhånden også rigtig meget hjælp at hente for dem, der gerne vil gøre det selv. Det inspirerede aftenskoleunderviser Dorte Edur Erichsen til at kontakte Fora med sin ide om at tiltrække yngre mænd til at arbejde med træ. I samarbejde med Fora blev der søgt projektmidler hos DFS til et projekt, der blandt andet gik ud på at skabe en række korte film, som viser, hvordan man drejer en skål, hvordan man laver en fingerring i træ, og hvordan man reparerer en træskål i stedet for at smide den ud. Filmene skal udbrede kendskabet til trædrejning for at tiltrække en yngre mandlig målgruppe til de aftenskoler, der udbyder trædrejningskurser. Tanken været, at fange de mænd, som gerne vil gøre det selv. Ud over filmene er der også blevet

lavet en plakat og postkort, som kan bruges til at markedsføre trædrejningskurser på steder, hvor vi ikke normalt markedsfører, for eksempel cafeer og biografer.

Filmene bliver set

Tre foreninger har deltaget i projektet og stillede trædrejere til rådighed, som i de små instruktionsfilm skulle demonstrere, hvordan man kan bruge trædrejning til at skabe eller reparere produkter. Den ene af de foreninger, der deltog i projektet er Nyborg Husflidsskole, som, allerede et par uger efter at filmene er blevet lanceret og plakaterne hængt op, oplever en positiv effekt.

"Jeg synes selv, det var en meget flot video fra Nyborg Husflidsskole. Jeg lagde den på Facebook, og ret hurtigt var der over 600, der havde set den. I dag har den nået 1196 personer. Til sammenligning lagde jeg et billede op forleden, og det nåede 62. Vi har hængt plakater og postkort op forskellige steder, bl.a. gymnasiet, trælåsten og biblioteket og regner med at dele postkort ud i dag, når skolen starter. Vi starter 15 hold op i denne uge, så der skulle gerne blive delt nogen ud," fortæller skoleleder Kirsten Koch.

Skolen fik umiddelbart to tilmeldinger til trædrejning lige efter at videoerne var blevet lanceret, og selvom Kirsten Koch

endnu ikke har fået bekræftet, at det skyldtes videoerne på Facebook, så kunne hun godt tænke sig at andre fag kunne præsenteres på samme måde:

"Jeg synes, det er et rigtig fint projekt, og jeg kunne godt tænke mig at andre fag kunne vises på den måde. Måske skal jeg bare have lært at lave en ordentlig video," udtaler skolelederen. ■

Sådan ser plakaten ud, der skal tiltrække den yngre målgruppe af mænd til trædrejning

FAKTA

Filmen kan ses på Foras You Tube-kanal og kan også søges frem.

Derudover er de blevet delt på Foras Facebookside og foreningernes egne.

POUL ERIK JENSEN
ALLESØ HUSFLID

Poul fra Allesø Husflid viser, hvordan man drejer en træskål.

Sandi fra Kværndrup Husflidsforening viser, hvordan man laver en fingerring i træ.

**DREJ YDERSIDEN AF
SKÅLEN FØRST**

I videoerne vises processen fra det helt rå træstykke, til det ender som et færdigt produkt.

**FINN FIKSER
EN ØDELAGT SKÅL**

I denne video fikser Finn en ødelagt skål.

Finn fra Nyborg Husflidsskole viser, hvordan man kan reparere en træskål i stedet for at smide den ud.

FIND ET KURSUS NÆR DIG
PÅ FORA.DK/TRAEKURSER

På Foras hjemmeside kan man finde alle foreninger med trædrejningskurser.

MEDE

iteter og kurser af

DEN LEVENDE KULTUR

Fora har sørget for, at dansk husflidstradition har fået en plads i fortegnelsen "Levende Kultur", som er en oversigt over immateriel kulturarv under Dansk Folkemindesamling ved Det Kongelige Bibliotek.

Af Lotte Helle, kursuskonsulent i Fora
og Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora.

FAKTA

Læs beskrivelsen af husflid som levende kultur på: https://levendekultur.kb.dk/index.php/Dansk_husflidstradition

Hjemmesiden Levende kultur indeholder en fortegnelse over immateriel kulturarv i Danmark. Fortegnelsen indgår i arbejdet med UNESCOs 2003-konvention til sikring af den immaterielle kulturarv. Ifølge konventionen er identifikation og dokumentation første skridt til sikring af verdens immaterielle kulturarv. Derfor skal de stater, der har tiltrådt konventionen, oprette en eller flere fortegnelser med eksempler på immateriel kultur i de pågældende lande. Dansk Folkemindesamling har dokumenteret immateriel kulturarv i Danmark i over 100 år. Ansvar for at forvalte konventionen i Danmark ligger hos Dansk Folkemindesamling ved Det Kgl. Bibliotek.

På Levende kultur er det naturligvis også muligt at finde en beskrivelse af dansk folkeoplysning, som er indsendt af Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS)

Initiativet Levende Kultur udspringer af UNESCOs 2003-konvention til sikring af den immaterielle kulturarv. Ved at udbrede kendskabet til de mange eksempler på levende kultur, er det konventionens hensigt at fremme respekt og gensidig påskønnelse af verdens immaterielle kulturarv. Sådan står der på hjemmesiden levendekultur.kb.dk.

Optagelsen af dansk husflidstradition i fortegnelsen er et skridt på vejen mod en større respekt og gensidig påskønnelse af den danske husflidstradition – og en bevarelse af en betydningsfuld del af dansk kulturarv inden for håndværkstraditionen.

Fortegnelsen indeholder eksempler på levende kultur i Danmark, men den kultur er ikke nødvendigvis særegent dansk. Den går ofte på tværs af grænser og er påvirket udefra. Den levende kultur kan deles af mange, men kan også udøves på forskellige måder, af forskellige mennesker, i forskellige sammenhænge. Derfor er der heller ikke nødvendigvis enighed om, hvad der er vigtig kulturarv, eller hvordan den bør udøves. Den levende kultur er altid 'nogens', og andre kan have et andet perspektiv. Derfor er det i fortegnelsen altid muligt at se, hvem der har indsendt bidraget, ligesom det er muligt at indsende et nyt bidrag om det samme emne, hvis beskrivelsen er anderledes.

Dansk husflidstradition er en del af den traditionelle måde at tænke og lave håndværk på. Oftest er udøveren kursist, medlem eller frivillig i en forening og adskiller sig derved fra professionelle håndværkere. Husflidstraditionen er udtryk for den almindelige borgers evne og mulighed for at fremstille brugs- og kunstgenstande i hånden. ■

KNIPLINGS-FESTIVAL med internationalt format

Knipling har sin egen festival i Tønder, og tiltrækker tusinder af gæster. De besøgende kommer fra hele verden.

Af Lene Holm Hansen, Formand for Kniplings-festival i Tønder

Danmarks første kniplingsfestival blev afholdt i juni 1989 i Tønder, kniplingernes hjemegn. Forud var gået et stort arbejde af en kreds af kniplere, som var bestyrelsesmedlemmer og medlemmer af Knipling i Danmark og lokale interesserede. Der var stor opbakning fra Tønder by og mange fonde for at få arrangementet op at stå. Det lykkedes med stor succes. Efter festivalen blev foreningen Knipling-festival i Tønder stiftet i 1990.

Siden 1989 er der hvert tredje år blevet afholdt en kniplefestival i Tønder. Kniplings-festivalen i 2019 bliver den 11. i rækken. Til vores festivaler kommer der knipleinteresserede fra mange nationer. Vi har gerne 12 – 15 forskellige lande repræsenteret. Besøgende finder vej helt fra Australien, USA med flere. Mange har i årenes løb fået ”festivalvenner”, som de kun møder ved festivalen i Tønder eller andre steder i Europa.

På festivalen er det muligt at deltage i foredrag, udflugt, workshops og se de mange udstillinger samt museet, hvor knipletraditionen bliver belyst på bedste vis. Fredag og lørdag aften er der socialt samvær i form af et kaffebord og en middag. I forbindelse med kniplingsfestivalen er der en stor salgsmesse. Over 40 standholdere

FAKTA

Det er muligt at se mere om festivalen på www.kniplingsfestival.dk
Der åbnes for tilmeldinger sidst i oktober på hjemmesiden

kommer fra både ind- og udland med deres varer.

De viser deres mønstre, garn og bøger, samt sælger mange forskellige redskaber til at bruge til udførelsen af kniplingerne. Hvis man tror, at det må være ret ensformigt, må man tro om igen. Der er mange variationer af kniplinger. Hvide, farvede, tynde, tykke, traditionelle, moderne, små og kæmpestore. Ligesom materialerne kan variere fra meget fin tråd til ledning og metaltråd.

Efter festivalen afholdes et fem dages kursus i Tønderknipling. Vi håber meget, at traditionen for Tønderkniplinger kan fortsætte. Kurset er blevet afholdt efter hver festival, gerne med mere end 30 deltagere. ■

Kniplings-festival i Tønder

31. maj-2. juni 2019

Salgsmesse • Udstillinger
Foredrag • Workshop m.m.

STOLTHED:

Ildsjælenes Hus i Hjørring

Håndværkernes Hus i Hjørring er et resultat af at nogle ildsjæle i 90'erne brændte for ideen om at synliggøre og mangfoldiggøre værdien af gamle håndværkstraditioner.

Af Finn Madsen, sekretær Håndværkernes Hus

Viden om materialers virken sammen med andre materialer og alene er et unikt univers – specielt inden for malerfaget. Den gamle viden bevarer vi, og vi vil gerne vise det frem.

En smed kan meget andet end at svejse to ting sammen. Et godt eksempel er en hestesko. Emnet formes ud af et stykke fladjern af en vis tykkelse på ambolt med hammer og muskler. Man tror næppe, at smeden kan ende med en hestesko. Kom og se.

Mange husstande har et eller andet møbel, som kunne trænge til en professionel renovering. De fleste håndværksfirmaer henviser opgaven til Håndværkernes Hus. Her findes fagligheden – de gamle materialer og ikke mindst villigheden til at hjælpe. Her kan der hjælpes uden den store omkostning.

Daværende Kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen åbnede huset i 1999 som en selvejende institution, og huset har bevaret den unikke drift gennem 20 år uden større offentlige bevillinger. Brændstoffet er omkring 60 frivillige håndværkere, som med deres dynamik og ildsjælethed formår at tilføre huset deres ret specielle faglige viden. Det er guld værd! Inden for tekstiler kan her fremvises ret flotte eksempler på knibning, kartning, spinding, vævning og syning. Men det helt store dette årti er en ny aktivitet inden for gamle håndværkstraditioner, nemlig Hjørring tapetet. Det er 800 års historie nedfældet på en stofrulle, som er 70 cm. i højden og måler 42 meter i længden. Dette er unikt i verdenshistorien, som startede i 2012 af ildsjælen John Klinkby og partneren Finn Madsen. 12 gæve syersker har fra begyndelsen været aktive med nål og tråd. Færdiggørelsen sker nok indenfor 2-3 år.

Driften af Håndværkernes Hus.

Håndværkernes Hus har nu eksisteret i 20 år som en kombination af et levende og arbejdende museum og et socialt værested for efterlønnede og pensionerede håndværkere. Hjørring kommune har ydet Håndværkernes Hus nogle gode rammer, hvor både bygninger er en fryd for øjet og lokalerne er helt unikke til formålet. Men det er selvfølgelig ikke omkostningsfrit. Indtægterne kommer dels fra entréindtægt i museets åbningstid, dels en større medlemskare som tæller både private medlemmer samt erhverv.

Desuden afholder Håndværkernes Hus årligt et sommer- og et julemarked. Disse markeder indeholder husets egne produkter, men også en del udlejede markedsstande til forskellige interessenter. Markederne giver også et større årligt overskud. Så alt i alt er Håndværkernes Hus i Hjørring selvfinansierende. Det er faktisk ret godt gået af husets frivillige og ulønnede håndværkere og brugskunstnere. Huset forsøger også undervejs at opråbe forskellige foreninger til at besøge huset i grupper. Det kan også ske uden for normal åbningstid.

Bestyrelsen og husets brugere er ret stolte over husets formåen. Det er med til at skabe respekt omkring gamle håndværkstraditioner. Det fortjener de gæve aktive omkring museet. ■

HVAD ER I STOLTE AF?

Til hvert nummer af Fora Magasinet beder vi foreningsmedlemmer skrive om deres egen forening til medlemsbladet. Her skildrer de, hvad de er stolte af. Hvis I gerne vil dele, hvad I er stolte af i jeres forening, så send en e-mail til kommunikationskonsulent Louise Albers på louise@fora.dk

FAKTA

Hjørring tapetets tilblivelse kan ses i Håndværkerens Hus inden for åbnings-tid, som er tirs-, ons- og torsdag fra kl. 11:00 til 15:00

UNGE

samlet om kreative håndværk

Nordic Craft Camp for Youth blev afholdt i august og var en sommerlejr på fem dage for unge i alderen 16 til 22 år med forskellige workshops i kreative håndværk.

Beretning af Chastine Helle, instruktør på dette års Nordic Craft Camp for Youth

En af de mange workshops på ungdomslejren gav de unge mulighed for at snitte et greb til deres eget bordtennisbat.

Trædrejning var en anden af de mange workshops på Nordic Craft Camp for Youth.

Campen for de 50 unge var som instruktør helt fantastisk at deltage i. Jeg havde ikke undervist så meget før og især ikke på engelsk, derfor var det utrolig spændende og udfordrende. Det var noget helt specielt at undervise de unge mennesker i at brodere. Eftersom aldersforskellen ikke var særlig stor, var det nemmere at kommunikere og komme ind til det, de gerne ville lave. Campen havde været noget helt andet, hvis det havde været 50+, der havde undervist de unge. Jeg tror, der ikke havde været det samme fællesskab mellem underviserne og deltagerne.

Jeg har fundet ud af, at det er meget givende at undervise. Det er sjovt at se det, der kommer til live mellem deltagernes hænder, og se hvor glade og stolte de er af deres produkt bagefter. Selvom de var generte og stille, så har jeg kunnet se en meget dyb koncentration hos dem, som det er sjældent at se i dag. Det er derfor Nordic Craft Camp for Youth er så vigtig. Deltagerne får selvfølgelig et helt særligt fællesskab på tværs af lande, men de oplever også roen og koncentrationen ved at lave et håndarbejde og stoltheden over at se det blive færdigt, og at vide at det er noget, de har lavet selv.

Alt i alt har det været en meget givende tur til Norge, det har været meget lærerigt og absolut noget, jeg har lyst til at gøre igen. ■

FAKTA

Fra onsdag den 8. august til søndag den 12. august samledes 50 mennesker fra de nordiske lande og Estland på Romerike Folkehøgskole nær Oslo for at engagere sig i kreative aktiviteter. For at stille sig til rådighed med underviseren Chastine Helle, som underviste i broderiworkshoppen "Sy din mening".

Chastine Helle er 25 år og er ved at uddanne sig til tekstilformidler. Campen var for unge i alderen 16 - 22 år og underviserne måtte være 30 år.

NORDIC CRAFT CAMP FOR YOUTH

Norske Gerd Jung Reiersen deltog på workshoppen "Sy din mening":

"Da jeg så, hvilke kurs vi kunne velge mellom, visste jeg fort, at jeg ville prøve broderi. Jeg valgte broderi, fordi jeg liker å sy egne klær og broderi virket som en fin detalje jeg kunne legge på for å gjøre det ekstra personlig. Jeg visste ikke, hva jeg kom til. Broderi er noe, jeg ser på tv fra tid til annen, men det er ikke noe, jeg har prøvd selv. Kurset startet med, at lederne gikk gjennom noen grunnleggende sting, og vi elever satt og prøvde oss fram. Vi sydde navnelapp og senere skulle vi brodere vår mening. Min mening var «It's better to ask for forgiveness than permission.»

Da kurset begynte, var jeg spent på, hva jeg hadde meldt meg på, jeg hadde erfaring med å sy, men jeg visste ikke, om det var relevant for brodering. Det vil jeg si, at det ikke var. Noe som gjorde det spennende for meg, det tok ikke lang tid, før jeg skjønnte, at brodering var noe for meg. Noe, som jeg sikkert kommer til å prøve igjen. Selv om jeg sjeldent blir fornøyd med noe, jeg lager selv, kunne jeg også se, at hvis man blir flink, kan brodering bli et fantastisk kunstverk.

Jeg trodde, at brodering skulle bli som en liten syklubb, man sitter å syr, mens man snakker med hverandre. Sånn var det ikke. Med en gang vi begynte å brodere ble hele bordet helt stille, alle ble oppslukt av prosjektet sitt, og vi snakket veldig lite med hverandre. Men jeg vil likevel si, at jeg hadde det kjempegøy med å brodere, og jeg gleder meg, til jeg blir flinkere i det. Tusen takk for en fin opplevelse."

Broderikursus med Chastine Helle, hvor deltagerne skulle sy deres mening.

Nordic Craft Week

Nordic Craft Week var en uge fra den 1. - 8. september 2018, hvor vi fejrede skønheden og traditionerne inden for husflid og håndværk i de nordiske lande. I løbet af ugen kunne alle foreninger med håndværkskurser eller aktiviteter være med til at dele ideer, inspiration og instruktioner.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Nordic Craft Week er et initiativ, som flere af Foras foreninger sammen med vores nordiske naboers husflidsorganisationer deltog i, for at sætte fokus på det kreative håndværk og for at medvirke til at flere får interesse for bevarelsen og udviklingen af denne del af vores kulturarv. Det gjorde de blandt andet ved at byde folk inden for i deres forening for at præsentere, hvad der sker hos dem.

”I marts besluttede vi i det nordiske samarbejde – Nordic Folk Art and Crafts Federation (NFACF), der omfatter husflids- og kunsthåndværksorganisationer i de nordiske lande og Estland, at vi ville prøve kræfter med en fælles indsats, der skulle handle om at give det kreative håndværk opmærksomhed. Finske Taito tog initiativ til at oprette en Facebookside, der hedder Nordic Craft Week, og siden har nu ca. 1000 følgere fordelt over hele Norden. Den har været det fælles medie til udbredelse af de mange arrangementer i løbet af ugen,” fortæller Foras kursus-konsulent Lotte Helle, som er en af Foras repræsentanter i NFACF og tovholder på Nordic Craft Week i Danmark.

Mange af Foras medlemsforeninger bød ind med arrangementer til Nordic Craft Week. Ifølge Lotte Helle er det vigtigt, at Fora sammen med medlemsforeningerne har fokus på kreative håndværk.

”Når vi fælles bakker op om sådan et initiativ som Nordic Craft Week, er det en fin mulighed for at få skabt interesse og opmærksomhed omkring kreative håndværk i Danmark og i norden, og vores samarbejdspartnere har været meget begejstrede for Foras tilslutning til initiativet,” slutter Lotte Helle. ■

FAKTA

Kværndrup Husflid havde en lille video med om Sandi, der er ved at lave en cykel i træ. Videoen er blevet set mere end 400 gange, fordi den blev slået op på Nordic Craft Weeks Facebookside og flere andre af Foras foreninger, her iblandt Holbo Herred Væverforening, Stendyssen, Hørvævmuseet, Vestfyns Husflid, Køng Husflid, Østvendssysel Væveforening og FO-Aarhus deltog også i Nordic Craft Week med Åbent Hus-arrangementer, workshops, aktivitetsaftener m.m.

Initiativet er et samarbejde mellem de nordiske landes (og Estlands) husflids- og håndværksorganisationer NFACF (Nordic Folk Art and Crafts Federation)

NORDENS STØRSTE KREATIVE MESSE
26.-28. OKTOBER 2018

Kreative dage 18

For 10. gang slår vi dørene op for Nordens største kreative messe, med inspirerende foredrag, spændende workshops og flere end 250 udstillere som står klar med nye materialer, gode ideer og værktøjer.

BEMÆRK: Begrænset antal billetter pr. dag - alle sælges online.

Køb din billet, se programmet og læs mere på www.kreativedage.dk

MESSE
FREDERICIA

INTERVIEW:

DER SKAL NYT TIL EN GANG

I Midtfnys Husflid har de fået ny formand. Marianne Mortensen, som var foreningens tidligere formand, trak sig og pegede på bestyrelsens yngste medlem til at overtage posten. Det har gavnet foreningen, mener den tidligere formand.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent for Fora

Hvorfor er du stoppet som formand, Marianne?

Jeg har været med i Midtfnys Husflids bestyrelse siden 1994 eller 1995. Jeg føler, jeg er et sted i mit liv, hvor jeg gerne vil lægge nogle kræfter i andre projekter, og så er det ganske naturligt at drosle ned på engagementet i Midtfnys Husflid.

Samtidig har vi haft to eller tre tilfælde i min tid, hvor jeg tænkte, at der var nogen som burde forlade bestyrelsen, men som ikke gjorde det. Og det er ikke nogen hemmelighed, at jeg føler, det er ret træls med bestyrelsesmedlemmer og ikke mindst ledelse, der sidder af gammel vane, uden at de kan komme med nye ideer og input. Og det er virkelig svært at "fyre" bestyrelsesmedlemmer ... faktisk sværere end at headhunte nye medlemmer. Når man begynder at have bestyrelsesmedlemmer, der siger: Det har vi prøvet, og det dur jo ikke. Når man begynder at udpege æresmedlemmer, fordi de har siddet der i en menneskealder, så er den gal. Det vil jeg for enhver pris undgå, så hvis man går på toppen, bliver man jo også husket som den gode leder.

Hvordan har det været at overlade formandsposten til en anden?

Vi har ikke set det som en stor udfordring, så vi har bare gjort det. Vi snakkede om det et godt stykke tid før generalforsamlingen, og fordi jeg jo hverken har været sur eller noget og der ikke har været noget galt, har det ikke været pro-

blematisk. Jeg havde tænkt, at Karoline ville være et godt bud på en ny formand. Der skal jo noget nyt til indimellem. Når vi så endelig har et ungt menneske i foreningen, så skal vi udnytte det. Det var ikke noget, jeg havde snakket med Karoline om først. Det var bare noget, jeg sagde på et bestyrelsesmøde. Det var Karoline enig i og så kunne man se resten af bestyrelsen åndede lettet op (Marianne griner). Vi aftalte så, at når vi nåede generalforsamlingen, ville vi lade Karoline overtage. Jeg fortsatte så i skolelederteamet og i bestyrelsen.

Hvordan er overdragelse af opgaver foregået?

Iben Warburg (tidligere skoleleder i foreningen, red.) og jeg har egentlig været dem, der kender mest til foreningens årshjul. Vi lavede en oversigt over alt, hvad vi kunne huske, der skulle ske i løbet af et år. Hvad skal formanden være opmærksom på, hvornår er der indberetninger, hvornår ligger feriearrangementerne, hvornår skal vi ansøge om Region Fynpenge til børneaktiviteter osv. Alt hvad vi kunne komme i tanker om. Så gik vi det igennem med Karoline. Camilla, som også har været skoleleder havde også meget godt at byde ind med. For eksempel formalia omkring indkaldelse til generalforsamling og sådan. Jeg sad så som en skyggetante bag Karoline og holder stadig lidt øje med, om hun husker de forskellige ting – for at hjælpe hende. Hun var også med, da vi havde revision af

vores bilag inden generalforsamling sidste år, så hun også fik indblik i det og havde en fornemmelse for det, før hun trådte ind som formand.

Karoline og jeg har talt sammen i dag, og hun sagde, at hun egentlig ikke har følt, at hun skulle så meget, men tanken om at have formandsposten kan være stor. Men nu starter det jo sådan rigtigt her ved sæsonstart. Nu begynder det med møderne i kommunen omkring vores foreningslokaler, og det er jo så Karoline, der skal tage med til dem. Hun skal også tage over i forhold til samrådsmøder og skal stå som vores kransekagefigur og være foreningens ansigt udadtil.

Hvad nu hvis Karoline ikke gør det, som du ville have gjort det?

Jeg sidder jo stadigvæk i bestyrelsen (Marianne griner). Nu har jeg jo selv peget på Karoline, og jeg ved at hun er helt andet foreningsmenneske, end jeg er, så det er med fuldt overlæg, at jeg har peget på hende. Jeg tænker, at det er modsætninger og respekt for forskellige synspunkter, der skaber dynamik i en bestyrelse. Jeg kan ikke blive ved med at opfinde den dybe tallerken, så det er egentlig meget rart, at der kommer et andet menneske til som formand med helt andre tanker end mig. Det har også vist sig, at Karoline er meget anderledes end mig. Vores bestyrelsesmøder er helt anderledes nu. Hun har indført mange flere bestyrelsesmøder. Nu har vi et møde hver måned. Nu skal

G IMELLEM...

*Tidligere formand,
nu skoleleder Marianne Mortensen.*

vi hver gang arbejde med foreningsudvikling. Hun kommer med hele sin akademiske baggrund, og hun kommer med viden fra noget andet foreningsarbejde - fra en hjælpeorganisation - og det kan mærkes. Vi taler meget om organisationsstruktur og vi planlægger nu i højere grad. Jeg er et mere praktisk menneske, så jeg kunne ikke gøre de ting, som Karoline tager initiativ til. Vi har talt meget praktik tidligere: Hvordan går det med kurserne, huset og sådan. Hun taler meget om, hvordan vi udvikler os, hvad vi kan tilbyde ud over kurser.

Har det været svært at give slip og overlade posten til en anden?

Jeg frygtede lidt, at jeg ville have svært ved at skulle give slip, men det har været nemt at gøre det. Jeg kan nogle gange falde tilbage i, at jeg har siddet så mange år og styret vores møder, og så begynder jeg at styre mødet. Det har jeg lige skulle lære. Det er ikke mig, der skal styre længere. Det skal Karoline have lov til. Hun er jo vores formand nu. ■

FAKTA

Fora sætter de kommende år fokus på rekruttering og generationsskifte. Alle Foras medlemsforeninger har mulighed for at kontakte udviklingskonsulent Marlene Berth Nielsen til en snak om, hvordan I kan arbejde med rekruttering og generationsskifte i jeres forening.

Kontakt: Marlene@fora.dk

*Ny formand
Karoline Friis.*

FRA NYKØBING F. AFTENSKOLER TIL FORA FRITID

Aftenskolen har efter 50 år fået nyt navn, men ideen og ønsket har været undervejs længe.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

”Jeg har i en årrække ventet på det rigtige tidspunkt at skifte navn, da både ”Nykøbing F.” og ”aftenskole” i vores gamle navn ikke rigtig harmonerer med vores virkelighed i dag og er dermed ikke særligt autentisk. Siden 2007 har vi heller ikke længere været Nykøbing F. Kommune, og ordet aftenskole er et uaktuelt begreb. Vi ynder at kalde os for ”fritidsskole”, da vi har flere dag- og weekendhold, end vi har hold om aftenen, og samtidigt ønsker vi at kunne udvide vores aktiviteter i andre kommuner, så det er vigtigt, at vores navn ikke begrænser os geografisk,” fortæller skoleleder for Fora Fritid, Chris McKay.

Skolelederen forventer, at navneskiftet vil give skolen et mere moderne udtryk, og at navnet vil signalere mindre aftenskole og mere kursusvirksomhed.

”Vi ønsker også at binde en sløjfe på vores tilknytning til landsforbundet Fora – og vores navn signalerer, at vi er en lokal del af en større helhed, hvilket, vi håber, giver et indtryk af kvalitet,” udtaler han.

Det nye navn blev lanceret i august, men allerede nu fornemmer Chris McKay, at navnet er blevet vel modtaget.

”Det er meget nyt, så det er svært at vurdere konsekvenserne af skiftet, men indtil videre har vi kun fået positive tilbagemeldinger. Det er et mere mundret navn, der ruller lettere af tungen, og når man vender sig til ”Fora” som begreb, er det letforståeligt og identificerbart. Jeg sad i en restaurant forleden og overhørte nogen omtale Fora Fritid i forbindelse med en kommende begivenhed, og de omtalte det helt naturligt, så det var betryggende at opleve,” fortæller skolelederen. ■

FAKTA

Nykøbing F Aftenskoler var resultatet af en fusion i 1968 mellem FOF, AOF og LOF og over 30 folkeoplysende foreninger i den daværende Nykøbing Falster Kommune. Skolen besøges årligt af mere end 3.000 kursister, der deltager i et eller flere af skolens 400 forskellige kurser, foredrag eller arrangementer.

ØNSKER I AT SKIFTE NAVN?

Foreninger, der er medlem af Fora, som ønsker at skifte navn, hvor ”Fora” indgår i det nye navn, kan få et økonomisk bidrag fra landsforbundet til markedsføringsmateriale samt praktisk hjælp fra sekretariatet i forbindelse med navneskiftet. Påtænker I at skifte navn, er I velkommen til at kontakte kommunikationskonsulent Louise Albers på louise@fora.dk

Stort & Småt / Kalender

Holbo Herreds Væverforening fejrer 40 års jubilæum

Holbo Herreds Væverforening – HHV – kan i år fejre 40 års jubilæum, og det markeres i tre dage med udstilling, mannequinopvisning med medlemmernes produkter og foredrag om håndværk og kreativitet. Arrangementet foregår i Kultursalen i Helsinge henover weekenden den 2. – 4. november under overskriften ”HHV’s udvikling gennem 40 år”. Dørene til udstilling og aktiviteter åbnes fredag den 2. november kl. 16 til 21. Lørdag er der åbent fra kl. 10 til 18, og søndag fra kl. 10 til 16.

Fora ønsker hjerteligt tillykke med de 40 år og håber på et brag af en weekend i Helsinge med mange gæster. /HCA

Fora Fagkursus på Kreative Dage

Fora Fagkursus er igen i år med på Kreative Dage i Fredericia, hvor der tilbydes forskellige workshops, der tilbydes inden for efteruddannelseskurser. Det er gratis at deltage, men man skal tilmelde sig i Foras stand på messen.

Workshops af ca. 1 times varighed. De fem forskellige workshops tilbydes to gange hver.

Inspiration til kreative håndværk:

fredag:

Design og print på stof

fredag og søndag:

Plastposetasker – sjov bæredygtig hækling

lørdag:

Blomsterbroderi – i sting med struktur

lørdag:

Uldbrosideri – lækker udsmykning

søndag:

Barkflet – et spændende materiale

Tilmelding: i Foras stand så hurtigt på dagen som muligt på dagen for workshoppen.

Lejreegnens Husflidsforening runder 85 år

Et 85 års jubilæum er for de fleste nok ikke så oplagt at fejre, men for Lejreegnens Husflidsforening (LHF) er det. Foreningen har overlevet en krise, er kommet ud på den anden side styrket i forhold til både bestyrelse og kursister, og det ønsker de at markere til trods for et det lidt skæve tal. LHF vil fejre sig selv og på samme tid markedsføre foreningens aktiviteter i lokalområdet med en jubilæumsudstilling på Trudsholm Gods i Kirke Såby fra den 15. til 18. november. Der er fri entré til udstillingen, hvor både underviseres og kursisters værker vil blive udstillet, og nogle af er til salg. Se flere detaljer på LHF’s hjemmeside lh.f.husflid.dk. I Fora er vi glade for, at foreningen er her endnu, og vi ønsker tillykke med det hele. /HCA

Facebookkursus for øvede

Et kursus i Facebook for dig, der allerede har det lav-praktiske på plads. Du har evt. været på Foras kursus for begyndere.

Tid og sted:

13. november

17.00-20.00 i Odense

15. november

17.00-20.00 i København

Fyraftensmøder:

Rekruttering og generationsskifte

Foras styrelse inviterer bestyrelser og ansatte i foreningerne til fyraftensmøder fem forskellige steder i landet. Igen i år har vi forsøgt at lægge fyraftensmøderne på nogle spændende/anderledes steder garneret med rundvisninger eller inspirerende oplæg

Tid og sted:

30. oktober

Kornerups Rådhus, Vordingborg

31. oktober

på Kulturværftet, Helsingør

14. november,

Hotel Britannia, Esbjerg

15. november,

Hotel Fønix, Aalborg

19. november,

Ditlevsdal, Odense

Opdatering af data

Alle registrerede bestyrelsesmedlemmer i en af Foras medlemsforeninger har modtaget en mail fra sekretariatet, hvor I bliver bedt om at tjekke de oplysninger, vi har på jer. Hvis der er rettelser, skal du selv følge linket i mailen. Ellers skal du blot trykke godkend. /SH

Det mangfoldige aftenskolelandskabs styrker og udfordringer

Af Malene Thøgersen, analytiker hos Videncenter for Folkeoplysning (VIFO)

Ved første øjekast kan aftenskoleområdet ligne en sektor i krise: Antallet af aftenskoler er mere end halveret i løbet af de seneste 20 år, og samtidig er kursisternes gennemsnitsalder steget betragteligt. Vifos undersøgelse 'Aftenskolerne – hvordan har de det?', der bygger på spørgeskemasvar fra 394 aftenskoleledere, viser dog et betydeligt mere nuanceret billede af aftenskolenes virkelighed. Rapporten, der udkom i juni 2018, tegner et billede af et mangfoldigt aftenskolelandskab med aftenskoler, der bevæger sig i feltet mellem frivillighed og professionalisering, mellem faglige niches og brede samfundsmæssige debatter og mellem det urbane liv og det lokale liv. Rapporten viser også, at aftenskolerne på tværs af disse skel tager deres samfundsmæssige rolle alvorligt og på hver deres måde bidrager til at skabe meningsfulde aktiviteter for borgerne. Og selvom der er variation på tværs af aftenskoletyper, ser hovedparten af aftenskolerne lyst på fremtiden.

Niches og faglighed som aftenskolernes styrke

Den store mangfoldighed i aftenskoleområdet omfatter kan på den ene side ses som en stor styrke for området. Aftenskoleområdet er spækket med niches, som giver borgerne mulighed for at finde lige præcis det fag, de ønsker at dygtiggøre sig inden for. Tidligere undersøgelser har vist, at netop fagligheden og muligheden for fordybelse i specifikke interesseområder, er nogle af aftenskoleområdets helt store styrker. Undersøgelsen viser også, at forskellige typer af aftenskoler dominerer billedet på tværs af land og by. Hvor over halvdelen af de små et-faglige aftenskoler har deres primære aktiviteter i landdistrikter og mindre byer, gør det sig kun gældende for 8 pct. af de store flerfaglige skoler. Det kan tyde på, at de mange små aftenskoler er vigtige for at bevare aftenskoleaktiviteter i landets yderområder, mens de store flerfaglige aftenskoler har deres styrke i byerne.

Forskellighedens potentielle bagside

På den anden side er spørgsmålet, om mangfoldigheden også har en bagside? I hvert fald medfører den store variation i aftenskolelandskabet uvilkårligt, at mange forskellige typer af organisationer opererer under de samme lovgivningsmæssige rammer. Undersøgelsen viser, at der på tværs af aftenskoletyper er store forskelle på oplevede udfordringer ved folkeoplysningsloven, ligesom der er stor variation i aftenskolernes anvendelse af de forskellige tilrettelæggelsesformer, loven giver mulighed for. Forskelligheden kan derudover gøre det udfordrende at skabe fælles fodslag på aftenskoleområdet lokalt. I samarbejdet med kommunen er der stor forskel på, om man er en lille husflidsforening, et lille kor eller en stor professionelt drevet aftenskole med en omfattende omsætning.

Kan mangfoldigheden sættes i spil?

Samtidig kan der være et stort potentiale for at sætte mangfoldigheden i spil gennem gensidig læring og inspiration på tværs af små og store aftenskoler, på tværs af frivillige og professionelle og på tværs af land og by. Mangfoldigheden kan dog også give anledning til at diskutere, hvilke fællestræk der konstituerer aftenskoleområdet som helhed: Bør alle aftenskoler eksempelvis fokusere på det samfundsenhederende aspekt i undervisningen? Eller kan det være lige så folkeoplysende at lægge vægt på den del af formålsparagraffen, der handler om at styrke deltagerens faglige indsigt og færdigheder inden for specifikke fag? Er der med andre ord plads til at sætte mangfoldigheden i spil i de lov- og samfundsmæssige forventninger på aftenskoleområdet? ■